

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Է ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«05» 06 2019թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 000042

Ձեռնարկողը՝

«Վ.Է.Վ.» ՄՊԸ
Տավուշի մարզ, ք. Իջևան,
Արցախյան 94/2

Գործունեությունը՝

Հովքի քաղցրահամ ջրի թիվ 1 և 2 աղբյուրների
հիդրոերկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների
չրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական
գնահատման հայտ
Տավուշի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պաշտոնակատար՝

Ա. Դոնոյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

թիվ ԲՓ000042

' 05 ' 06 2019թ.

**Տավուշի մարզի Հովքի քաղցրահամ ջրի թիվ 1 և 2 աղբյուրների
հիդրոտերկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների շրջակա
միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ**

Ձեռնարկող՝ <<Վ. Է. Վ.>> ՍՊԸ
Ներկայացված նյութեր՝ Նախնական գնահատման հայտ
Գ կատեգորիա
Տեղադրման վայրը՝ Տավուշի մարզ, Հովք համայնք

Տավուշի մարզի Հովքի քաղցրահամ ջրի թիվ 1 և 2 աղբյուրների հիդրոտերկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների նպատակն է ուսումնասիրել տեղամասում գոյություն ունեցող քաղցրահամ ջրի երկու աղբյուրների ռեժիմը տարեկան կտրվածքով՝ ելակետային հիդրոտերկրաբանական պարամետրեր ստանալու համար.

- կատարել լաբորատոր ուսումնասիրություններ՝ գնահատելու քաղցրահամ ջրի աղբյուրների որակական հատկանիշները,
- կատարել տեղամասի մշտական բնույթ ունեցող քաղցրահամ ջրի աղբյուրների շահագործողական պաշարների հաշվարկում՝ «B» կարգով:

Իրականացվող հիդրոտերկրաբանական ուսումնասիրության արդյունքների՝ ֆոնդային նյութերի և դաշտային աշխատանքների ստացված տվյալների, հիման վրա կազմվելու է հաշվետվություն մշտական բնույթ ունեցող աղբյուրների շահագործողական պաշարների հաշվարկմամբ և ներկայացվելու է էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարություն: Աշխատանքների կատարման ժամկետները մեկնարկվելու են 2019թ.-ի 2-րդ եռամսյակին, իսկ ավարտը նախատեսվում է 2020թ.-ի 1-ին եռամսյակին:

Հետախուզվող տեղամասը վարչատնտեսական առումով գտնվում է Տավուշի մարզի Հովքի վարչական տարածքի արևելյան ծայրամասում, Աղստև գետի միջին հոսանքի ավազանում, Հովք գյուղից՝ թիվ 1 աղբյուրը 2.6կմ դեպի հյուսիս-արևելք, իսկ թիվ 2 աղբյուրը՝ 3.3կմ հարավ-արևելք: Հետախուզվող թիվ 2 աղբյուրը գտնվում է թիվ 1 աղբյուրից 1.6կմ դեպի հարավ: Հետախուզվող տարածքը զբաղեցնում է 0.5հա մակերես, այդ թվում թիվ 1 աղբյուրի տեղամասը՝ 0.35հա, թիվ 2 աղբյուրի տեղամասը՝ 0.15հա: Տեղամասի ամենամոտ բնակավայրերը Հովք, Աղդան, Գոշ, Գանձաքար, Աղավնավանք գյուղերն են, որոնք միմյանց հետ կապված են ասֆալտապատ ճանապարհներով: Հովքի քաղցրահամ ջրի թիվ 1 աղբյուրի տեղամասը տեղակայված է 1050-1075մ, իսկ թիվ 2 աղբյուրի տեղամասը՝ 850-870մ բացարձակ բարձրությունների վրա: Հետախուզվող տեղամասերը սահմանափակվում են հետևյալ ծայրակետային կոորդինատներով:

ARM WGS-84 կոորդինատների համակարգով		
Հ/հ	X	Y
Թիվ 1 աղբյուրի տարածք (S=3549մ ²)		
	4516019	8505841
	4516044	8505823
	4516044	8505884
	4515976	8505884
	4515976	8505821
Թիվ 2 աղբյուրի տարածք (S=1494մ ²)		
	4517537	8505241
	4517537	8505281
	4517498	8505282
	4517498	8505241
	4517522	8505245

Տեղամասի շրջանում զարգացած են չորրոդական, ժամանակակից հասակի նստվածքային և հրաբխածին նստվածքները, որոնցում ձևավորվել են ոչ ճնշումնային ծակոտկեն ու ծակոտկեն-ճեղքավորված և ծակոտկեն-շերտաձև-ճեղքավորված ճնշումնային ջրատար հորիզոններում: Ծակոտկեն ոչ ճնշումնային ջրերը զարգացած են Աղստև գետի ժամանակակից ալյուվիալ և մերձափնյա լճային առաջացումներում: Տարածքը հարուստ է ինչպես քաղցրահամ, այնպես էլ հանքային ջրերով, որոնք իրարից տարբերվում են իրենց քիմիական կազմով, հանքայնացմամբ, տեղադրման պայմաններով, հիդրոդինամիկ պայմաններով և այլն:

Ուսումնասիրվող աղբյուրները տեղակայված են թույլ ջրակայուն ապարների գոտում, որտեղ ջրերի ինֆիլտրացիան տատանվում է 0.0000019մ/օր-ից մինչև 0.058մ/օր սահմաններում, իսկ ջրի հոսքի մոդուլը 1.0կմ² մակերեսի վրա տատանվում է 0.34-ից 1.5լ/վրկ սահմաններում: Այստեղ ջրերը տարածված են ճեղքավորված ապարների հողմահարված գոտում:

Ներկայացվող ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել հիդրոերկրաբանական հետախուզական աշխատանքներ Հովքի քաղցրահամ թիվ 1 և 2 աղբյուրներում, որոշել վերջիններիս ինչպես ջրի ծախսը, այնպես էլ պարզել դրանց որակական, ֆիզիկական և կենսաբանական հատկանիշները խմելու ջրի համար՝ հետազայում շահագործելու նպատակով:

Ծրագրով նախատեսվող աշխատանքների հիդրոերկրաբանական ուսումնասիրությունների մեթոդիկայի և ծավալների ընտրությունը կատարվել է էլնելով ուսումնասիրվող տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքի առանձնահատկություններից, երկրաբանական և հիդրոերկրաբանական ուսումնասիրությունների աստիճանից: Ըստ հայտի նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ հիդրոերկրաբանական աշխատանքները.

- ֆոնդային նյութերի հավաքագրում և մշակում,
- դաշտային հիդրոերկրաբանական երթուղիներ,
- աղբյուրների ելքի կահավորում (կապտած),
- ստացիոնար հիդրոերկրաբանական ռեժիմային դիտարկումներ,
- լաբորատոր աշխատանքներ,
- աշխատանոցային (կամերալ) աշխատանքներ:

Դաշտային հիդրոերկրաբանական աշխատանքների համար եզրագծված տեղամասում ծրագրով նախատեսվում է կատարել 1.6կմ երթուղիներ՝ թիվ 1 աղբյուրի և

թիվ 2 աղբյուրի տեղամասերում, որի ընթացքում կնկարագրվեն տեղամասերում գոյություն ունեցող մշտական բնույթի աղբյուրները, կտրվի այդ աղբյուրների հակիրճ երկրաբանական և հիդրոերկրաբանական բնութագիրը, տիպը, կապտաժի և աղբյուրի սանիտարական վիճակի նկարագրությունը, տեղեկություններ աղբյուրի ռեժիմի և օգտագործման մասին: Արդյունքում կկազմվի 1:1000 մասշտաբի տեղամասի սխեմատիկ հիդրոերկրաբանական քարտեզ:

Ակզբնական ակնադիտական երթուղիների ժամանակ պարզվել է, որ աղբյուրների ելքերն անհրաժեշտ է կահավորել եռանկյուն ջրթափով, որպեսզի հնարավոր լինի իրականացնել ռեժիմային դիտարկումներ: Ջրակետերում չափումները հնարավոր է իրականացնել երկրի մակերևույթի վրա աղբյուրի ջրերը բռնելու, հավաքելու և կենտրոնացնելու համար նախատեսված ջրհավաք կառույցի միջոցով:

Հաշվի առնելով տեղամասում գոյություն ունեցող աղբյուրների ջրաելքերի ծախսերի մեծությունները՝ դրանց ելքերը կկահավորվեն մինչև 76մմ տրամագծի խողովակներով կամ եռանկյուն ջրթափով: Աղբյուրների ելքերում անհրաժեշտ կլինի կատարել դրանց քարաբեկորներից, խճերից, ավազներից և կավերից մաքրման աշխատանքներ՝ շուրջ 1.0մ³ հողային և 1.0մ³ բետոնային ծավալով յուրաքանչյուր աղբյուրի համար: Մաքրման աշխատանքներից հետո աղբյուրի ելքը կկահավորվի եռանկյուն ջրթափով: Ի նկատի ունենալով այլ կազմակերպությունների նախորդ տարիների աշխատանքային փորձը՝ 2.0մ³-ի բետոնային աշխատանքների համար անհրաժեշտ կլինի 400.0կգ տամպոնաժային ցեմենտ, 2.0մ³ ավազ և 0.4մ³ տախտակ: Չի բացառվում, որ հիդրոերկրաբանական երթուղիների ընթացքում կարող են հայտնաբերվել նոր մշտական բնույթ ունեցող աղբյուրներ, որոնք ևս կկահավորվեն՝ խողովակներով՝ հիդրոերկրաբանական ռեժիմային դիտարկումներ կատարելու համար: Աղբյուրի ելքի մաքրման, բետոնային և ջրթափով կահավորման աշխատանքների համար կպահանջվի 135000 դրամի ծախս յուրաքանչյուր աղբյուրի համար:

Ռեժիմային դիտարկումներ կանցկացվեն առնվազն մեկ տարվա տևողությամբ և ամսական երեք անգամ չափումների հաճախականությամբ, որն ապահովում է շահագործական պաշարներ «B» կարգի հաշվարկումը: Յուրաքանչյուր դիտարկման ժամանակ չափվելու է ջրի ծախսը և ջերմաստիճանը: Ամեն ամիս յուրաքանչյուր աղբյուրից վերցվելու է ջրի 3 նմուշ լրիվ քիմիական անալիզի համար (6 նմուշ երկու աղբյուրի համար): Բացի այդ, տարեկան կտրվածքով, յուրաքանչյուր աղբյուրից կվերցվի 4 նմուշ ստուգիչ անալիզի և 2 նմուշ մանրէաբանական անալիզի ցուցանիշների որոշման համար:

Այսպիսով տարեկան կվերցվի 84 նմուշ, այդ թվում 72 նմուշ լրիվ անալիզի համար, 8 նմուշ ստուգիչ անալիզի համար և 4 նմուշ մանրէաբանական անալիզի համար:

Լաբորատոր ուսումնասիրությունների միջոցով ռեժիմային դիտարկումների վերջին փուլում կիրականացվի՝ 200.0մ³ ծավալով, քաղցրահամ ջրի փորձնական արդյունահանում /շշալցում/, որպեսզի հնարավոր լինի պարզել ջրի որակական, ֆիզիկական և կենսաբանական հատկանիշների պահպանման աստիճանը՝ շշալցման պայմաններում:

Կատարված հիդրոերկրաբանական ուսումնասիրություններից ստացված տվյալների հավաքագրման, գրաֆիկների, աղյուսակների և քարտեզների կազմման և ելակետային տվյալների մշակման և ամփոփումը հնարավորություն կնձեռնի գնահատելու աղբյուրներում տեղի ունեցող քանակական և որակական փոփոխությունները: Արդյունքում կկազմվի հաշվետվություն ուսումնասիրվող մշտական բնույթ ունեցող աղբյուրների շահագործողական պաշարների հաշվարկմամբ, որը կներկայացվի ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարություն փորձաքննության ու հաստատման համար:

Դաշտային հիդրոերկրաբանական աշխատանքների համար եզրագծված տեղամասերը անտառապատ են: Աղբյուրների տեղամասերում և դրանց հարակից շրջակայքում չկան խոշոր արդյունաբերական և տնտեսական, բնակելի շինություններ, որոնք կխանգարեն ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացմանը, կամ էլ ուսումնասիրության աշխատանքները կվնասեն այդ շինություններին: Հաշվի առնելով աշխատանքների բնույթը և իրականացման եղանակները, տեղամասում հիդրոերկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների կատարման ընթացքում ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա բացառվում է:

Ընկերության կողմից Հովքի ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի թիվ 1 և 2 աղբյուրների հիդրոերկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացման ժամանակ թափոնների օբյեկտի ստեղծում չի նախատեսվում և չի տրվում վերջինիս սահմանների նկարագրություն:

Հովքի ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի թիվ 1 և 2 աղբյուրների հիդրոերկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացման ժամանակ կարող են առաջանալ հետևյալ թափոնները.

- Կենցաղային աղբ (թուղթը, սննդի մնացորդը, փաթեթավորման տոպրակները, շշերը, պլաստմասսա և այլն), որոնք կուտակվելու են հատուկ աղբի տոպրակների մեջ (առավելագույնը 35լ օրական) և յուրաքանչյուր օր տեղափոխվելու են Հովք բնակավայրում առկա 0.7մ³ տարողությամբ մետաղյա աղբամաններ, որտեղից էլ շրջանի աղբավայր:

- Նավթամթերքների և քսայուղերի թափոններ, որոնք կպահեստավորվեն հատուկ տակառներով կամ կոնտեյներներում՝ մեկուսացված հարթակների վրա:

- Շինարարական աղբ, որոնք կառաջանան շինարարական աշխատանքների ժամանակ: Այս թափոնները ևս վտանգ չեն ներկայացնում, քանի որ շինարարական աշխատանքներից հետո ընկերության աշխատակիցների կողմից շինանյութերի մնացորդները կհեռացվի աղբյուրների տարածքից, տարածքը կմաքրվի և կբարեկարգվի: Նոր ճանապարհների կառուցում կամ նորոգում չի նախատեսվում, քանի որ դեպի աղբյուրներ տանող ճանապարհները բարենպաստ են: Ռեկուլտիվացիոն աշխատանքներ ծրագրով չեն նախատեսված, միայն բնապահպանական ընթացիկ միջոցառումների համար նախատեսվում է տարեկան մասնահատել 250.0հազ.դրամ:

Դիլիջանի համայնքապետարանում իրականացված հանրային քննարկումների, 14.05.2019թ. արտակարգ իրավիճակների նախարարության և 16.04.2019թ. <<Հայանտառ>> ՊՈԱԿ-ի թիվ 01-10/61 համապատասխան գրությունների, ինչպես նաև փորձաքննական գործընթացում կատարված լրամշակումների, բնապահպանության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումներից ստացված կարծիքների հիման վրա կարելի է անել հետևյալ եզրահանգումները.

Նախատեսվող հիդրոերկրաբանական աշխատանքների իրականացման արդյունքում ակնկալվող հնարավոր բացասական ազդեցությունները կլինեն աննշան, կարճատև և տեղային:

Ուսումնասիրության աշխատանքների ժամանակ առաջացող արտանետումները կունենան ժամանակավոր բնույթ և կարտանետվեն հարթակային աղբյուրներից:

Նախատեսվող գործունեության ընթացքում նախնական գնահատման հայտում նախատեսված միջոցառումների արդյունքում տարածքի աղտոտվածությունը՝ շրջակա միջավայրի բոլոր բաղադրիչներով, կգտնվի թույլատրելի նորմերի սահմաններում: Ըստ հայտի՝ լուծված են աղբահեռացման, մթնոլորտի աղտոտվածության նվազեցման, թափոնների կառավարման հարցերը: Նախատեսված են շրջակա միջավայրի բարելավմանն ուղղված բավարար միջոցառումներ:

Հիմք ընդունելով վերը նշվածը, ինչպես նաև իրականացվող աշխատանքների ծավալները, մշակված բնապահպանական միջոցառումները՝ կարելի է եզրահանգել, որ նախատեսվող գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա կունենա կարճատև և նվազագույն ազդեցություն՝ չգերազանցելով սահմանված նորմերը:

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի 20-րդ հոդվածի 7-րդ մասի՝ փորձաքննական եզրակացությունը կորցնում է ուժը, եթե նախատեսվող գործունեության իրականացումը չի սկսվում փորձաքննական եզրակացության տրվելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Մինչ գործունեության իրականացումն անհրաժեշտ է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանալ համապատասխան համաձայնություններ և թույլտվություններ, մասնավորապես՝ անտառային հողատարածքներում աշխատելու թույլտվություն:

2. Երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել նախնական գնահատման հայտի փաստաթղթերում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների և սոցալ-տնտեսական ծրագրի պահանջներին, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում ներառել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ պարտադիր պահպանելով բնապահպանական, կառուցման և շահագործման հետ կապված բոլոր նորմերը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Վ.Է.Վ.» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված «Տավուշի մարզի Հովքի քաղցրահամ ջրի թիվ 1 և 2 աղբյուրների հիդրոերկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների» նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Գլխ. մասնագետ

Գ. Մովսիսյան